

Số: /CT-TTg

Hà Nội, ngày tháng năm 202...

DỰ THẢO

CHỈ THỊ

VỀ MỘT SỐ NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP CẤP BÁCH ĐỂ BẢO TỒN CÁC LOÀI CHIM HOANG DÃ, DI CƯ TẠI VIỆT NAM

Việt Nam được xác định là một trong những khu vực quan trọng bậc nhất trong mạng lưới các tuyến đường bay chim di cư và các loài chim đặc hữu với 63 vùng chim quan trọng toàn cầu và 07 vùng chim đặc hữu. Các vùng chim hoang dã, di cư như các Vườn quốc gia: Xuân Thủy (tỉnh Nam Định), Tràm Chim (tỉnh Đồng Tháp), Mũi Cà Mau (Cà Mau)... đã tạo nên các giá trị thiên nhiên quan trọng của Việt Nam góp phần bảo tồn thiên nhiên, đa dạng sinh học, đồng thời phát triển du lịch và xây dựng hình ảnh đất nước Việt Nam tươi đẹp. Tại Việt Nam hiện nay đã ghi nhận được 868 loài chim, trong đó 109 loài cần quan tâm bảo tồn, 11 loài cực kỳ nguy cấp (CR), 19 loài nguy cấp (EN), 28 loài sắp nguy cấp (VU) và 50 loài sắp bị đe dọa (NT). Riêng tại khu vực Đông Dương có 49 loài chim đặc hữu thì Việt Nam đã có 33 loài, trong đó có 10 loài đặc hữu chỉ có ở Việt Nam.

Truyền thống dân gian Việt Nam quan niệm "đất lành chim đậu" do vậy việc thay đổi trong tập tính sinh thái của các loài chim hoang dã, di cư cũng phản ánh những thay đổi tương ứng trong môi trường sống và hệ sinh thái mà chúng phụ thuộc. Chim di cư cũng là nhân tố tích cực, hỗ trợ quá trình thụ hoa, phát tán hạt giống trên tuyến đường bay, thúc đẩy quá trình sinh trưởng, phát tán các loài thực vật, tiêu diệt các loài sâu bệnh, côn trùng gây hại, hỗ trợ mùa màng khắp nơi trên thế giới.

Thời gian qua đã có nhiều nỗ lực của Đảng, Nhà nước và các ngành, các cấp trong việc bảo vệ các loài chim hoang dã, di cư cũng như các vùng chim quan trọng, nhiều loài chim hoang dã, di cư cũng được đưa vào Danh mục để quản lý, bảo vệ theo quy định của pháp luật như loài Sếu đầu đỏ, Cò mỏ thìa, Rẽ mỏ thìa...

Tuy nhiên, thời gian qua, tình trạng săn bắt, tiêu thụ các loài chim hoang dã, đặc biệt là các loài chim di cư diễn ra nghiêm trọng tại nhiều địa phương, tiềm ẩn nguy cơ về dịch bệnh, ảnh hưởng tiêu cực đến đa dạng sinh học, môi trường. Vấn đề này sẽ ảnh hưởng đến việc thực thi các cam kết quốc tế mà Việt Nam là thành viên và Hiệp định về Đối tác Đường bay chim nước di cư tuyến

Úc - Đông Á (EAAFP). Hoạt động săn, bắt tận diệt, hủy hoại môi trường sống tự nhiên là nguyên nhân làm suy giảm số lượng, thành phần các loài chim hoang dã, di cư, một số loài chim di cư đã không còn xuất hiện trong các mùa chim di cư đến Việt Nam.

Để ngăn chặn, chấm dứt tình trạng săn, bắt tận diệt các loài chim hoang dã, di cư, ảnh hưởng tiêu cực đến cân bằng sinh thái, môi trường, an toàn sức khỏe con người và uy tín, hình ảnh của Việt Nam trên trường quốc tế, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu:

1. Bộ Tài nguyên và Môi trường:

a) Rà soát, đề xuất hoàn thiện các quy định pháp luật về bảo tồn các loài chim hoang dã, di cư; ban hành danh mục và hướng dẫn quản lý, bảo vệ và phát triển bền vững các vùng chim hoang dã, di cư quan trọng;

b) Phối hợp với các quốc gia, tổ chức quốc tế liên quan tăng cường bảo vệ các loài chim hoang dã, di cư và đường bay xuyên biên giới bao gồm các vùng chim di cư quan trọng, điểm dừng chân của chúng tại Việt Nam;

c) Chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành liên quan chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra thực hiện có hiệu quả Chỉ thị này.

2. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn:

a) Chỉ đạo lực lượng kiểm lâm các cấp tăng cường tuần tra, ngăn chặn và xử lý nghiêm các hành vi săn, bắt, mua, bán, vận chuyển, kinh doanh, tàng trữ, tiêu thụ chim hoang dã, di cư trái pháp luật, tập trung vào mùa chim hoang dã, di cư hàng năm đến Việt Nam (từ tháng 9 năm trước đến tháng 4 năm); tăng cường phối hợp với các cơ quan liên quan quản lý các vùng chim hoang dã, di cư quan trọng của Việt Nam;

b) Tăng cường theo dõi, giám sát bệnh dịch đối với việc sử dụng, tiêu thụ các loài chim hoang dã, di cư ảnh hưởng đến sức khỏe con người và các đàn gia súc, gia cầm của người dân.

3. Bộ Công an:

a) Tăng cường các biện pháp đấu tranh, phòng chống và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm pháp luật trong săn, bắt, mua, bán, vận chuyển, kinh doanh, tàng trữ, tiêu thụ các loài chim hoang dã, di cư;

b) Chỉ đạo, hướng dẫn công an các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương phối hợp với các đơn vị liên quan tăng cường công tác quản lý các loại súng săn, súng tự chế, lưới, bẫy và công cụ săn bắt khác theo quy định pháp luật.

4. Bộ Công Thương:

a) Chỉ đạo lực lượng quản lý thị trường phối hợp với các cơ quan chuyên môn có liên quan tăng cường công tác kiểm tra, xử lý hoạt động kinh doanh, tàng trữ, tiêu thụ các loài chim hoang dã, di cư theo quy định của pháp luật;

b) Chỉ đạo, triển khai các biện pháp kiểm tra, xử lý các hình thức kinh doanh trực tuyến đối với chim hoang dã, di cư và các công cụ bẫy, bắt như các loại lưới, bẫy, linh kiện lắp ráp súng tự chế, súng săn...

5. Bộ Thông tin và Truyền thông chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương:

a) Chỉ đạo tăng cường tuyên truyền, phổ biến trên các phương tiện thông tin đại chúng và hệ thống thông tin cơ sở về ngăn chặn nạn săn, bắt, tận diệt các loài chim hoang dã, di cư để người dân biết, thực hiện;

b) Chỉ đạo kiểm soát chặt chẽ hoạt động quảng cáo các sản phẩm, công cụ săn, bắt, bẫy chim hoang dã, di cư như lưới, súng săn, súng tự chế,... cũng như quảng cáo sản phẩm từ chim hoang dã, di cư.

6. Bộ Khoa học và Công nghệ:

a) Đẩy mạnh nghiên cứu, áp dụng tiến bộ khoa học, công nghệ trong bảo tồn các loài chim hoang dã, di cư;

b) Tổ chức thực hiện các đề tài nghiên cứu khoa học áp dụng biện pháp bảo tồn và quản lý tổng hợp các vùng chim hoang dã, di cư quan trọng của Việt Nam.

7. Bộ Tài chính: chỉ đạo lực lượng hải quan (đặc biệt là lực lượng hải quan cửa khẩu) chủ động, phối hợp với các đơn vị kiểm dịch tăng cường kiểm tra, kiểm soát việc buôn bán, vận chuyển trái phép các loài chim hoang dã xuyên biên giới.

8. Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam và các cơ quan thông tin đại chúng tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về quản lý, ngăn chặn nạn săn, bắt, bẫy, bán, mua, bán, vận chuyển, kinh doanh, tàng trữ, tiêu thụ các loài chim hoang dã, di cư.

9. Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương:

a) Tăng cường chỉ đạo thực hiện trên địa bàn các quy định pháp luật có liên quan, đặc biệt là Nghị định số 64/2019/NĐ-CP ngày 16 tháng 7 năm 2019 của Chính phủ về sửa đổi Điều 7, Nghị định số 160/2013/NĐ-CP ngày 12 tháng 11 năm 2013 của Chính phủ về tiêu chí xác định loài và chế độ quản lý loài thuộc Danh mục loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ;

b) Tổ chức quản lý, bảo vệ và phát triển bền vững các vùng chim hoang dã, di cư quan trọng trên địa bàn;

c) Chỉ đạo các đơn vị thực thi pháp luật tăng cường công tác kiểm soát ngăn chặn nạn săn, bắt, bẫy, bán, mua, bán, vận chuyển, kinh doanh, tàng trữ, tiêu thụ, sử dụng các loài chim hoang dã, di cư và tổ chức triệt phá dứt điểm các khu chợ, tụ điểm buôn bán các loài chim hoang dã trái pháp luật trên địa bàn;

d) Chỉ đạo các cấp chính quyền địa phương tăng cường các biện pháp kiểm soát, ngăn chặn và xử lý nghiêm các hành vi săn, bắt, bẫy các loài chim hoang dã, di cư trong các khu dân cư, công viên, các ao, hồ, đầm phá...; xử lý nghiêm

các cơ sở kinh doanh, buôn bán các loài chim hoang dã, di cư mà không chúng minh được nguồn gốc hợp pháp;

đ) Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến để người dân không săn, bắt, bẫy, bán, mua, bán, vận chuyển, kinh doanh, tàng trữ, tiêu thụ, sử dụng các loài chim hoang dã, di cư.

10. Đề nghị Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội phổ biến, vận động các thành viên tham gia tích cực và giám sát quá trình thực hiện Chỉ thị.

Các Bộ, ngành và cơ quan liên quan, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương có trách nhiệm tổ chức, triển khai thực hiện Chỉ thị này; định kỳ báo cáo gửi Bộ Tài nguyên và Môi trường trước ngày 25 tháng 12 hàng năm để tổng hợp báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét, chỉ đạo./.

THỦ TƯỚNG

Nơi nhận:

- Các Phó Thủ tướng Chính phủ;
- Các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc CP;
- VP BCĐ TW về phòng, chống tham nhũng;
- HĐND, UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc TW;
- Văn phòng TW và các Ban của Đảng;
- Văn phòng Chủ tịch nước;
- Hội đồng Dân tộc và các UB của Quốc hội;
- Văn phòng Quốc hội;
- Tòa án nhân dân tối cao;
- Viện Kiểm sát nhân dân tối cao;
- UB Giám sát tài chính QG;
- Kiểm toán Nhà nước;
- Ngân hàng Chính sách Xã hội;
- Ngân hàng Phát triển Việt Nam;
- Ủy ban TW Mặt trận Tổ quốc Việt Nam;
- Cơ quan Trung ương của các đoàn thể;
- Hội Nhà báo Việt Nam;
- VPCP: BTCN, các PCN, Cổng TTĐT, các Vụ, Cục, đơn vị trực thuộc, Công báo;
- Lưu: Văn thư, NN.

Nguyễn Xuân Phúc